

แนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น*

GUIDELINES FOR TEACHER DEVELOPMENT IN PROMOTING CLASSROOM RESEARCH
IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE OFFICE OF VOCATIONAL
EDUCATION KHON KAEN PROVINCE

วัชรตล เอนอ่อน¹, กษมา ชนะวงศ์², วีระพงษ์ เทียมวงศ์³
Watcharadon Enon¹, Kasama Chanawong², Veerapong Tiamvong³
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย^{1,2,3}
College of Asian Scholars, Thailand.^{1,2,3}
Email : watchradon.juy.enon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น วิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 53 คน และครู จำนวน 248 คน รวม 301 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีลำดับความสำคัญของ ความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่าสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และลำดับความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน 2) แนวทางการพัฒนาภาวะแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 6 ด้าน ทั้งหมด 20 แนวทาง 1) ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน มี 4 แนวทาง 2) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู มี 3 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน มี 3 แนวทาง 4) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน มี 3 แนวทาง 5) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มี 3 แนวทาง และ 6) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน มี 4 แนวทาง ได้รับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : 1. สภาพปัจจุบัน 2. สภาพที่พึงประสงค์ 3. การพัฒนา 4. วิจัยในชั้นเรียน 5. อาชีวศึกษา

ABSTRACT

This research aimed 1) to study the current conditions, the desired conditions, and the needs. 2) To study guidelines for developing teachers in promoting classroom action research in educational institutions under the Khon Kaen Provincial Office of Vocational Education. This was mixed-methods research. The sample group consisted of 53 school administrators and 248 teachers, totaling 301 participants. Research instruments included a five-level Likert scale questionnaire, semi-structured interview forms, and an assessment form for suitability and feasibility. Data analysis employed percentage, mean, standard deviation, priority needs index (PNI), and content analysis.

The research showed that: 1) The current conditions, desired conditions, and needs regarding the promotion of classroom action research in institutions under the Khon Kaen Provincial Office of Vocational Education were all found to be at a high level. The priority needs were ranked in descending order as follows: 1) policy formulation and classroom research planning, 2) budget support for teachers conducting classroom research, and 3) promotion of career advancement for teachers engaging in classroom research. 2) Guidelines for developing teachers in promoting classroom action research in these institutions consisted of six areas with a total was 20 guidelines 1) Policy formulation and classroom research had 4 guidelines. 2) Budget support for classroom had 3 guidelines. 3) Promotion of career advancement for teachers conducting had 3 guidelines. 4) Recognition and respect for teachers conducting had 3 guidelines. 5) Enhancing teachers' knowledge of classroom had 3 guidelines. 6) Creating a supportive atmosphere and environment for classroom had 4 guidelines. These strategies were assessed by experts as being highly appropriate and feasible.

Keywords : 1. Current Conditions 2. Desired Conditions 3. Development 4. Classroom Research 5. Vocational Education

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล สังคม และการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเห็นได้ว่าการศึกษาเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้คนไทยสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พึ่งพาตนเองและรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้เหมาะสมและเข้ากับสังคมในยุคปัจจุบันได้ (สุรพัชร เกตุรัตน์, 2561) กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพในระดับมหภาคมาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด โดยคำนึงถึงความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความหลากหลาย

โดยแผนงานทางการศึกษา โครงการและกิจกรรมทางการศึกษาล้วนส่งผลต่อปฏิรูปการศึกษาให้เกิดการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ทำให้เห็นภาพของการจัดการศึกษาไทยในโลกยุคเปลี่ยนผ่านได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, 2567) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบในการผลิตกำลังคน ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 2551)

การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบและตัดสินใจ การดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายของการบริหารจัดการสถานศึกษาที่วางไว้ โดยผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานวิจัยในสถานศึกษา เพื่อการเปลี่ยนแปลง เพราะปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ มีความก้าวหน้าทางการวิจัยในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ผู้บริหารต้องใช้กระบวนการพัฒนา ความก้าวหน้าและบุคลากรไปสู่การเปลี่ยนแปลงองค์กร หรือทั้งนักเรียน นักศึกษา ครูผู้สอนในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีภาระหน้าที่สำคัญการสร้างคนให้มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้การสนับสนุน การส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน เพราะการวิจัยในชั้นเรียนมีผลต่อผู้เรียนโดยตรง การจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด (จรรยา คุณมี, 2557)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนมีความจำเป็นและมีบทบาทต่อผู้เรียน สถานศึกษา และการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าวิจัย เป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำผลการศึกษาใช้ประโยชน์ในการวางแผน วางกลยุทธ์ของสถานศึกษา กำหนดแผนนโยบาย เพื่อใช้ในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน รวมถึงการนำไปใช้แก้ปัญหาแก่ครูผู้สอนที่ยังขาดประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียน ช่วยทำให้ครูผู้สอนได้นำแนวทางสำคัญที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นข้อมูลให้กับสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะพัฒนาครูด้านส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการให้วิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2 สถานศึกษาได้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อช่วยส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ผู้วิจัย กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ตามขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาต่างๆ เพื่อทำการสังเคราะห์ให้ได้มาซึ่งกรอบแนวคิดการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 11 แห่ง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 53 คน ครูผู้สอนจำนวน 747 คน รวมทั้งสิ้น 800 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 53 คน ครูผู้สอนจำนวน 248 คน รวมทั้งสิ้น 301 คน โดยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.4 ถึง 0.49 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7 ขึ้นไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จากผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น แต่ละขั้นตอนของการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา และแนวทางการพัฒนาภาวะแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา และแนวทางการพัฒนาภาวะแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมการวิจัย ในชั้นเรียนของ สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	PNI Modified (I-D)/D	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1) ด้านการกำหนด นโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน	3.56	0.43	มาก	4.63	0.4	มากที่สุด	0.301	1
2) ด้านการสร้าง บรรยากาศและ สภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการวิจัยในชั้นเรียน	3.86	0.87	มาก	4.66	0.51	มากที่สุด	0.209	6
3) ด้านให้ครูมีความรู้ เกี่ยวกับการวิจัยใน ชั้นเรียน	3.83	0.82	มาก	4.64	0.53	มากที่สุด	0.212	5

การส่งเสริมการวิจัย ในชั้นเรียนของ สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI Modified (I-D)D	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
4) ด้านการสนับสนุน งบประมาณการทำ วิจัยในชั้นเรียนของครู	3.64	0.75	มาก	4.70	0.51	มากที่สุด	0.289	2
5) ด้านการส่งเสริม ความก้าวหน้าของครู ที่ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.8	0.67	มาก	4.69	0.5	มากที่สุด	0.235	3
6) ด้านการให้ความ ยอมรับนับถือครู ผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.84	0.68	มาก	4.70	0.5	มากที่สุด	0.223	4
เฉลี่ยรวม	3.76	0.70	มาก	4.67	0.49	มากที่สุด	0.245	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการ
สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.86$) ด้านการให้ความยอมรับ
นับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.84$) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.83$)
ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.8$) ด้านการสนับสนุนงบประมาณ
การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ($\bar{X} = 3.64$) และด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้น
เรียน ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
อาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียน
ของครู และด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.70$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.63$)

การประเมินความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้าน
ที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน
($PNI_{Modified} = 0.301$) รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู
($PNI_{Modified} = 0.289$) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.235$)
ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.223$) ด้านให้ครูมีความรู้

เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.212$) และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.209$) ตามลำดับ

5.2 แนวทางการพัฒนาภาวะแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน มี 4 แนวทาง 2) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู มี 3 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน มี 3 แนวทาง 4) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน มี 3 แนวทาง 5) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มี 3 แนวทาง และ 6) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน มี 4 แนวทาง รวมทั้งหมด 20 แนวทาง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับสภาพปัจจุบันจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ การติดตามประเมินผลยังไม่ทั่วถึงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยพบว่ายังมีข้อจำกัดในเรื่องทรัพยากรและโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ส่วนด้านความรู้ของครูเกี่ยวกับการวิจัย แม้ว่าจะอยู่ในระดับมาก แต่ยังขาดการอบรมและการนิเทศที่ต่อเนื่องเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ ชาชีโย (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม และ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง

สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับสภาพที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียนตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังสูงต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยในชั้นเรียนอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะในด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และด้านการให้ความยอมรับ

นับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับ แนวคิดของ เสริมทรัพย์ วรปัญญา และ อภิสรรค์ ภาชนะวรรณ (2565) ที่สรุปว่าสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉพาะในด้าน การกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน การให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และการสนับสนุนความก้าวหน้าของครูผู้ทำวิจัย และ สอดคล้องกับงานของ สุกัญญา รุจิเมธามาต (2566) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยงานของสุกัญญาเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ในการออกแบบและพัฒนาระบบการที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ผ่านการวางแผน การอบรม การนิเทศ ติดตาม และให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ

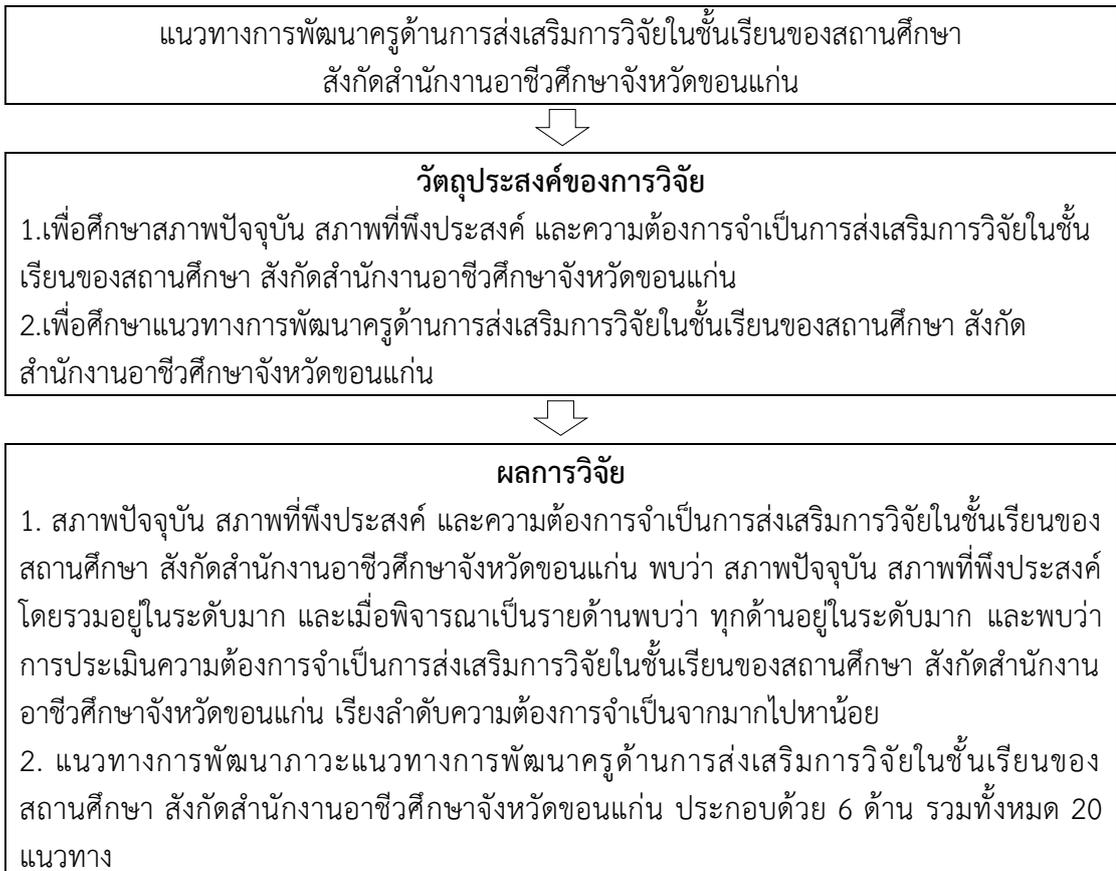
ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และ ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับพบว่าความต้องการจำเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยเมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการวางกรอบนโยบายและแผนที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางและทิศทางในการดำเนินงานวิจัยในสถานศึกษาอย่างมีระบบ ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการที่จะได้รับการส่งเสริมในด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพและการยอมรับใน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นรินทร์ สังข์รักษา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูอาชีวศึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเน้นให้ความสำคัญกับการวางนโยบายอย่างชัดเจน การสนับสนุนงบประมาณ และการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสมแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

6.2 แนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีแนวทาง 6 ด้านประกอบด้วย 20 แนวทางในการปฏิบัติ ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน มี 4 แนวทาง 2) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู มี 3 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน มี 3 แนวทาง 4) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน มี 3 แนวทาง 5) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มี 3 แนวทาง และ 6) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน มี 4 แนวทาง โดยภาพรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 ซึ่งสอดคล้องกับ กฤติภณ เณรตาก้อง (2564) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดจันทาราม (ตั้งตรงจิตร) 5) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนการทำวิจัยในชั้นเรียนกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติการงานวิจัย กำหนดให้งานวิจัยอยู่ในโครงสร้างการบริหารงานกำหนด

ผู้รับผิดชอบและคณะกรรมการ การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานวิจัยของสถานศึกษา และวางแผนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผล อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้ดังนี้

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำไปดำเนินการกำหนดนโยบายวางแผน สนับสนุน ส่งเสริมและอบรมเพื่อพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารควรทำวิธีการต่างๆ เพื่อทำให้เกิดการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน เหมาะกับการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูบุคลากรทำทหาย ความรู้ความสามารถ เพื่อเกิดแนวคิดใหม่ๆรวมถึงสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์ครู

ผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอื่นๆ หรือหน่วยงานการศึกษาอื่นๆ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้และเปรียบเทียบความแตกต่างเชิงบริบท

8.3.2 ควรศึกษาปัจจัยและอุปสรรคที่มีผลต่อการนำแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้จริง

8.3.3 ควรศึกษาผลกระทบของการนำนโยบายหรือแนวทางไปใช้ต่อคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เพื่อประเมินความมีประสิทธิภาพของแนวทางการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน

8.3.4 ควรพัฒนาเครื่องมือหรือโมเดลที่ใช้ประเมินความสำเร็จของการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถวัดความก้าวหน้าและความสำเร็จในการส่งเสริมการวิจัยได้อย่างเป็นระบบ

8.3.5 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการทำวิจัยของครูผ่านกระบวนการ Coaching & Mentoring และความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนทั้งความรู้และทรัพยากรให้ครูพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน

9. เอกสารอ้างอิง

กฤติภณ เณรตาก้อง. (2021). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดจันทาราม (ตั้งตรงจิตร 5). สารนิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะสหวิทยาการ : มหาวิทยาลัยคริสเตียน.

จรรยา คุณมี. (2557). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี. วารสารการบริหารการศึกษา มศว. 11(20). 1-9.

นรินทร์ สังข์รักษา, พิทักษ์ ศิริวงศ์, สุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์ และ ศิวกรณ์ เองฉ้วน. (2561). การวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูอาชีวศึกษาให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียน. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University. 11(1). 2852-2872.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

สวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพัชร เกตุรัตน์. (2561). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สวิมล ว่องวานิช. (2555). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Couros G. (2019). Innovative leadership in education. Retrieved 18 January 2025. From <https://georgecouros.ca/blog/archives/tag/innovative-leadership-in-education>.

Ubaidillah, M. (2018). Innovation Leadership in improving the quality of Education. *International Journal of Mechanical Engineering and Technology*. 9(7). 1288-1299.

10. คำขอบคุณ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเอาใจใส่ ความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ดร.กษมา ชนะวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ดร.วีระพงษ์ เทียมวงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัย ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ดร.สุรัตน์ ดวงชาตม ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์ กรรมการสอบ ดร.กษมา ชนะวงศ์ กรรมการสอบ และ ดร.วีระพงษ์ เทียมวงษ์ กรรมการสอบ ที่ได้ให้ความเมตตากรุณาชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ ที่สละเวลาในการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องและตรวจทานความถูกต้องของภาษา และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่เสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปของแนวทางเจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลวิจัย คณะผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่ร่วมมือในการดำเนินการวิจัยทุกท่าน

ขอขอบคุณคณาจารย์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้ส่งสอนประสิทธิประสาทวิชา และอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ตอบข้อซักถาม แจ้งข่าวสาร ฎกระทรวงเบียบต่างๆ ให้การจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยยังได้รับการช่วยเหลือและกำลังใจ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ชาย พี่สาว ภรรยา และเพื่อนๆ ตลอดจนบุคคลต่างๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออีกมาก ที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามได้หมดในที่นี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้